

**ДЕРЖАВНА СЛУЖБА УКРАЇНИ З ПИТАНЬ БЕЗПЕЧНОСТІ
ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ТА ЗАХИСТУ СПОЖИВАЧІВ**

**ДЕРЖАВНИЙ НАУКОВО-КОНТРОЛЬНИЙ ІНСТИТУТ БІОТЕХНОЛОГІЇ І
ШТАМІВ МІКРООРГАНІЗМІВ**

**Підвищення кваліфікації спеціалістів
ветеринарної медицини як аспект
контролю інфекційних хвороб тварин
в Україні**

www.biocontrol.kiev.ua

**Чумаченко В.В. – доктор ветеринарних наук,
завідувач відділу ДНКІБШМ**

Документ 2498-XII, чинний, поточна редакція — Редакція від 04.10.2018,
підстава - [2530-VIII](#)
(Редакція відбудеться 19.01.2020, підстава - [2264-VIII](#))

ЗАКОН УКРАЇНИ **Про ветеринарну медицину**

Розділ XIV

ВЕТЕРИНАРНА ПРАКТИКА. ПІДГОТОВКА ТА
СТАТУС СПЕЦІАЛІСТІВ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ.
ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДЕРЖАВНОЇ СЛУЖБИ
ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ

Стаття 101. Професійна підготовка, підвищення кваліфікації, післядипломна освіта та атестація спеціалістів ветеринарної медицини

2. Підвищення кваліфікації та післядипломна освіта спеціалістів ветеринарної медицини здійснюються:

1) лікарів ветеринарної медицини, магістрів - у вищих навчальних закладах післядипломної освіти та на факультетах ветеринарної медицини вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації;

2) фельдшерів ветеринарної медицини - у ветеринарних і сільськогосподарських технікумах, училищах, вищих навчальних закладах I-II, III-IV рівнів акредитації;

3) кандидатів, докторів ветеринарної медицини - на відповідних кафедрах навчальних закладів III-IV рівнів акредитації та у відділах науково-дослідних інститутів.

3. Підвищення кваліфікації та післядипломна освіта спеціалістів ветеринарної медицини можуть проводитися також шляхом участі в семінарах та стажування в Україні і за кордоном з урахуванням спеціалізації.

4. Підвищення кваліфікації спеціалістів ветеринарної медицини проводиться не рідше ніж один раз на п'ять років.

5. Оплата за післядипломне навчання спеціалістів державної ветеринарної медицини під час підвищення кваліфікації здійснюється за рахунок роботодавця, а спеціалістів, які працюють на підприємницьких засадах, - за їх власний рахунок.

7. Положення про післядипломну освіту та періодичні курси підвищення кваліфікації спеціалістів, а також порядок атестації спеціалістів ветеринарної медицини затверджує Департамент.

Документ z1041-04, чинний, поточна редакція —
Прийняття від 09.08.2004
(**Набрання чинності** відбулось 31.08.2004)

**МІНІСТЕРСТВО АГРАРНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ДЕПАРТАМЕНТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИНИ**

Н А К А З

09.08.2004 N 93

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
20 серпня 2004 р.
за N 1041/9640

**Про затвердження Положення про післядипломну
освіту лікарів ветеринарної медицини в Україні**

1.3. Післядипломна освіта лікарів ветеринарної медицини здійснюється Інститутом післядипломної освіти Національного аграрного університету, Інститутом післядипломного навчання керівників і спеціалістів ветеринарної медицини Білоцерківського державного аграрного університету та інститутами післядипломної освіти з факультетами ветеринарної медицини інших державних вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації (наказ № 257).

Мета системи післядипломної освіти лікарів ветеринарної медицини - задоволення потреб держави у працівниках із високим рівнем професіоналізму і культури, здатних компетентно та відповідально виконувати посадові функції, впроваджувати новітні технології, сприяти інноваційним процесам у галузі ветеринарної медицини шляхом забезпечення їх безперервного навчання.

2.3. Структура **післядипломної освіти** лікарів ветеринарної медицини включає:

- спеціалізацію;
- стажування;
- підвищення кваліфікації;
- перепідготовку кадрів.

2.3.3. Підвищення кваліфікації - це набуття особою здібностей виконувати додаткові завдання та обов'язки в межах спеціальності.

Довгострокове підвищення кваліфікації (термін навчання в межах від 72 до 500 навчальних годин) проводиться не рідше одного разу на п'ять років за професійним спрямуванням виробничої діяльності і є обов'язковим для всіх працюючих фахівців. Його проходження є необхідною умовою їх атестації, переміщення по службі, присвоєння кваліфікаційних категорій, звань та є однією з вимог відповідності здійснення фізичними та юридичними особами господарської діяльності з: ветеринарної практики; виробництва ветеринарних медикаментів і препаратів, оптової, роздрібною торгівлі ветеринарними медикаментами і препаратами; проведення дезінфекційних, дезінсекційних, дератизаційних робіт (на об'єктах ветеринарного контролю).

Короткострокове підвищення кваліфікації (від 20 до 72 навчальних годин) проводиться:

- в закладах післядипломної освіти або структурних підрозділах вищих навчальних закладів відповідного рівня акредитації безпосередньо на виробництві, тематичних семінарах, виїзних заняттях за цільовим професійним напрямком з поглиблення знань та навичок в окремих розділах виробничої діяльності.

Фізичні та юридичні особи, які здійснюють господарську діяльність з: ветеринарної практики; виробництва ветеринарних медикаментів і препаратів, оптової, роздрібної торгівлі ветеринарними медикаментами і препаратами; проведення дезінфекційних, дезінсекційних, дератизаційних робіт (на об'єктах ветеринарного контролю), самостійно вибирають навчальні заклади освіти, навчальні програми у відповідності до рівня їх кваліфікації, напрямків фахової діяльності та перспективи нових напрямків у своїй роботі.

Основними критеріями у визначенні закладів (підрозділів) післядипломного навчання є:

- наявність ліцензії про надання освітніх послуг на післядипломне навчання;

- забезпеченість висококваліфікованим науково-педагогічним персоналом;

- наявність у структурі вищого навчального закладу науково-дослідних інститутів, проблемних наукових лабораторій, використання новітніх методів досліджень;

- забезпеченість науково-методичною та матеріально-технічною базою за напрямками підвищення кваліфікації лікарів ветеринарної медицини відповідно до акредитаційних і ліцензійних вимог;

- забезпеченість комп'ютерними класами та програмами;

- обов'язкове введення до навчально-тематичних планів підвищення кваліфікації слухачів питань інформаційних технологій, менеджменту та маркетингу, управління якістю, управління персоналом тощо в залежності від напрямку та специфіки післядипломного навчання;

- забезпечення дистанційної форми навчання, що можливо при наявності засобів передачі інформації (мультимедійних програм, навчальних посібників, науково-методичних розробок на електронних носіях);

- забезпеченість вищого навчального закладу належними умовами для проживання, харчування та медичного обслуговування слухачів післядипломного навчання.

4.2. Основними документами, які регламентують зміст і організацію навчального процесу є освітньо-професійні (професійні) програми, навчальні програми дисциплін, навчальні (навчально-тематичні) плани та інші нормативні документи державного управління освітою.

4.3. Навчальні (навчально-тематичні) плани та програми розробляються з урахуванням рекомендацій Державного департаменту ветеринарної медицини. Навчальні плани і програми затверджуються керівником навчального закладу на підставі рішення вченої або науково-методичної ради вищого навчального закладу за погодженням з Державним департаментом ветеринарної медицини.

4.6. Після успішного закінчення повного курсу навчання за відповідними навчальними планами і програмами випускники отримують відповідний документ про післядипломну освіту.

Свідоцтво про підвищення кваліфікації єдиного державного зразка, затвердженого постановою КМУ від 12 листопада 1997 року за № 1260 – єдиний документ, який засвідчує післядипломну освіту слухача!!!

5. Організація планування післядипломного навчання

5.1. Управління ветеринарної медицини в АР Крим, областях, містах Києві і Севастополі:

- визначають потребу в післядипломному навчанні лікарів ветеринарної медицини на основі обліку посад у відповідності до рівня їх кваліфікації, ротації кадрів та перспектив нових напрямків у роботі;

- враховують наявність складених угод фізичними та юридичними особами, які займаються господарською діяльністю з: ветеринарної практики; оптової, роздрібною торгівлі ветеринарними медикаментами і препаратами; проведення дезінфекції, дезінсекції, дератизації (на об'єктах ветеринарного контролю);

- складають план-заявку на наступний рік і до 1 вересня поточного року направляють її до Державного департаменту ветеринарної медицини.

5.2. Інститут післядипломної освіти Національного аграрного університету, Інститут післядипломного навчання керівників і спеціалістів ветеринарної медицини Білоцерківського державного аграрного університету та інститути післядипломної освіти з факультетами ветеринарної медицини інших державних вищих навчальних закладів III-IV рівнів акредитації до 1 вересня поточного року направляють до Державного департаменту ветеринарної медицини перелік спеціалізацій, за якими вони можуть забезпечити проведення післядипломного навчання лікарів ветеринарної медицини.

5.3. Державний департамент ветеринарної медицини складає план-графік післядипломного навчання на наступний рік, погоджує його з Міністерством аграрної політики України, затверджує і доводить до відома закладів післядипломної освіти та управлінь ветеринарної медицини в АР Крим, областях, містах Києві і Севастополі.

5.4. Згідно з планом-графіком керівник установи видає наказ про відрядження фахівця на навчання.

Фахівець, який прибув у вищий навчальний заклад післядипломної освіти, зобов'язаний пред'явити:

- посвідчення про відрядження;
- паспорт;
- копію диплома про закінчення вищого навчального закладу;
- документ, що підтверджує сплату за курси відповідно до складеної угоди (крім спеціалістів ветеринарної медицини державних установ ветеринарної медицини).

Державний науково-контрольний інститут біотехнології і штамів мікроорганізмів (ДНКІБШМ) – єдина провідна установа ветеринарної біотехнології в Україні, де виконуються роботи щодо розробки, експертизи, реєстраційних випробувань ветеринарних імунобіологічних засобів – ВІЗ (як вітчизняного, так і закордонного виробництва), та державного контролю їх якості.

Інститут створений з метою:

- здійснення наукових розробок нових і удосконалення існуючих технологій виробництва ветеринарних імунобіологічних засобів (препаратів), а саме вакцин, сироваток, діагностикумів, поживних середовищ тощо;
- здійснення державного контролю та нагляду за розробкою, впровадженням, виробництвом, якістю ветеринарних імунобіологічних засобів (препаратів);
- проведення досліджень при розробці, впровадженні, виготовленні, зберіганні ветеринарних імунобіологічних засобів на біофабриках, в наукових установах та підприємствах всіх форм власності;
- депонування, підтримання, зберігання та відпуску штамів мікроорганізмів та іншого біологічного матеріалу підприємствам і організаціям, які виготовляють біологічні препарати для потреб агропромислового комплексу, ветеринарної медицини та проводять наукові дослідження;
- проведення наукових, науково-дослідних і дослідно-конструкторських робіт, пов'язаних з розробкою нових біотехнологій, методів контролю якості і державних та галузевих стандартів для ветеринарних імунобіологічних засобів.

Основними напрямками діяльності Інституту є:

.....

- підвищення кваліфікації спеціалістів ветеринарної медицини у галузі біотехнології та контролю за обігом ветеринарних імунобіологічних засобів;

.....

НУБіП України:

Загальна тема: «Державний контроль та нагляд за якістю ветеринарних імунобіологічних засобів (ВІЗ), що застосовуються в Україні. Роль ДНКІБШМ і державних інспекторів ветеринарної медицини в недопущенні несанкціонованого обігу в Україні ветеринарних препаратів».

Складові загальної теми:

1. Порядок державної реєстрації/перереєстрації ВІЗ в Україні.
2. Порядок пред'явлення рекламацій на ВІЗ, що застосовуються в Україні.
3. Значення «холодового ланцюга» в збереженні біологічних властивостей ВІЗ.
4. Вимоги до виробництва та обігу ВІЗ в Україні.
5. Запровадження механізмів попередження контрабандного та контрафактного обігу ВІЗ.
6. Запровадження програми навчання та підвищення кваліфікації персоналу підприємств, пов'язаного з виробництвом та обігом ВІЗ.
7. Проблемні питання переміщення через Державний кордон України ветеринарних препаратів, субстанцій, біологічного матеріалу.

Склад учасників: державні інспектори ветеринарної медицини – слухачі потоку «Керівники та спеціалісти Держпродспоживслужби»

Кількість учасників	
2011 р.	117
2012	453
2013	525
2014	487
2015	399
2016	224
2017	576
2018	695
2019	289
ВСЬОГО:	3765

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ:

1. Відсутність державної реєстрації під час тендерів на закупівлю ВІЗ за кошти державного бюджету (протиепізоотичні заходи).
2. Відсутність повного комплекту супровідних документів під час отримання ВІЗ, закуплених за кошти державного бюджету (протиепізоотичні заходи), в т.ч. **Експертних висновків ДНКІБШМ**.
3. Практично повна відсутність рекламацій на ВІЗ.
4. Недотримання вимог "холодового ланцюга" при транспортуванні та зберіганні ВІЗ.
5. Скасування атестації виробництв ВІЗ та ВБК підприємств-виробників ВІЗ.
6. Скасування серійного контролю якості в ДНКІБШМ (наказ № 39).
7. Скасування Інструкції про порядок зберігання, ...**завезення** в Україну і **вивезення** штамів мікроорганізмів, ... (наказ № 70).
8. Відсутність підвищення кваліфікації працівників підприємств-виробників ВІЗ.
9. Відсутність сертифікації GMP державних вітчизняних підприємств-виробників ВІЗ.
10. Ввезення на територію України "живих" ВІЗ, в склад яких входять штами збудників, що не циркулюють на території країни за даними лабораторної служби.
11. Формальна видача ліцензій на виробництво (відсутність контролю).

ДЯКУЮ ЗА УВАГУ!